

Yàkòbhò andí bhàruwà Yàrí bhàruwà ò ì nòtù ádròdrò dhu tí dhu

Dhu àla ndì kpanjangba yàrí bhàruwà nandí ale ràrì Yàkòbhò tí kátina ale. Ábhò ale arí dhu ìrè ndì Yàkòbhò ràrì Yèsù t'ádóna nzínzi ò atdí ale (Mrk 6.3). Ka ni'ì Yèrùsàlemà tó kigò ò kànisa ò ádròdrò ale nzínzi ò atdí ale (Kas 1.14; 12.17; 15.13; 21.18; Gàl 2.9).

Ka kárí dhu ìrè, kà randí yàrí bhàruwà mbèmbè ìfo kumì ato údà Yèsù ka kùgù dhu-dzidò rórò. Ndi kàsùmì ò, «ka kapè kavu atdíò Yèsù ná'ù ale rò Yèrùsàlemà tó kigò ò» (Kas 8.1).

Yàkòbhò andí dhu fíyò ní «atdí kumì dóná óyò nà rùgànda-tsù» (1.1). Ungbòta-Ayí ò, ì «atdí kumì dóná óyò nà rùgànda-tsù» tí ka kátina ale ní kóró Pbàisràyéí, yà Pàlèstìnà tó pbìrì ò aróko Pbàyàhúdì mà, ngùkpà pbìrì ònà ì nífàlà-tsí mànà. Pbétù, Ungbòta-Ɔwétá ò, kà-tì ní kóró pbàkrístò, Pbàyàhúdì mà, ìnzì ní Pbàyàhúdì mànà (Gàl 6.16).

Yàkòbhò andí dhu fíyò pbàkrístò nzínzi ò, ábhò ale nyú ni'ì nàkùtále. Atdídhená-tsí nóongónà kasu ònzì ònzònzì Pbàyàhúdì tó inga-abábá ò (5.1-6). I ale-rò ka kávu dhu náabhù abádhí rìfàlà ì yà adzi ò. Ní Yàkòbhò andí dhu abádhí tò, ndínì abádhí-afí nabhù tí ròtsì obi a'uta ò. Káti: ìnzì ka karí idzi dhu ònzì ní ìndrù tò a'uta ràrì iwà óvè a'uta (2.26).

Bhàrùwà-nyìtì ka kóhù tí dhu

- Bhàrùwà-dòkpa (1.1).
- Umvútá-ònzí dhu àkă kikò pòtsó a'uta ǒ dhu (1.2-12).
- Ìnzí Kàgàwà arí atdí ale mà nábhǔ rònzì nzéere dhu dhu (1.13-18).
- Kàgàwà bhà Ǫte àkă kirì, kadè kànò dhu ònzì dhu (1.19-27).
- Ìnzá dhu àkă kí'ì ìndrǔ-ǒnga t'óvòta tó ale-afí nà dhu (2.1-13).
- Ìnzí ka karí ídzì dhu ònzì nǐ a'uta ní iwà óvè a'uta dhu (2.14-26).
- Ale-idà-dò àkă kodò mběyi dhu (3.1-12).
- Dhu-ǒnga t'óvòta tó obhóná irèta (3.13-18).
- Yà adzi ǒ dhu-tsí nòzè ale ní Kàgàwà rǒ òmvǔ dhu (4.1-5.6).
- Dhu-dzi òndù ka kí dhu mà itsòta mànà (5.7-20).

Yàkòbhò rǐ ìndrǔ nóvì dhu

¹ Yàrí bhàrùwà nàndí fùkù ní ima Yàkòbhò, Kàgàwà bhà, ndirò Ádrùngbǎle Yèsù Krístò bhà ìnǒ-akpà. Ma mòvì nyǐ kóró, yà atdí kumì dòná óyǒ nà rùgànda-tsù tǐrò nyǐ nyífalà nyǐ yà adzi ǒ rò*.

Umvútá-ònzí dhu àkă kikò pòtsó a'uta ǒ dhu (Ǫpt 3.6; 4.7; Zèk 7.19; Mát 7.7-11)

² Àbanǐnzó, nyǐ nyàkă nyǒzè yà nyǐ nyí dhèdhèrò umvútá-tidò nábà dhu rǐ'ì dhèdhe tí atdídǒ fùkù. ³ Obhó tí, nyǐ nyàkă nyǐnì dhu

* **1:1** 1.1 Atdí kumì dòná óyǒ nà rùgànda-tsù tí ka kátina iró ní pbàkrístò, ìmbà rǐ'ì Phàyàhúdì mǎtí ndirò ìnzí ní Phàyàhúdì mǎtí.

nyĩ rapé ìko pòtsó fùkú a'uta ò umvútá-ònzĩ, ní ndi dhu rari dhu-dzi t'òndùta tó obi nábhũ fùkú. ⁴ Dhu àkã wà fùkú dhu-dzi t'òndùta ritè ndi k pangba, ndinĩ nyĩ nyi'i tí àkãkã ale nyú tí, ndirò ìmbã ròyá ndi nùbhà ndinĩ ì onzi tí atdí dhu mà rĩ'ì ale tí. ⁵ Pbétù, dhu apé ì'ì nzínzikũ ò atdí ale mà nótù ndi ìmbã ndi'ì dhu-ònga t'òvòta tó irèta nà dhu tí, ní ndi ale àkã ndònzì ka Kàgàwà-fó. Ní kà rãdù kàbhũ àbhũ kà tò. Obhó tí, kãrí dhu ùbhò kóró ale tò, ìnzĩ ndi ndi ìndrũ-ònga òvò rórò, ndirò ìnzĩ ndi ndi ìngyě rórò. ⁶ Ndirò, kàkã ndònzì ka a'uta nà, ìnzĩ afína rǔguru rórò. Obhó tí, afína rǔguru ale, níli ndi yà rèrè dǒ rópili àpúpú rãbhũna ràmbe ndàwà dǒ mùkurà tó idha bhěyi. ⁷ Ndi dhu bhěyi ale-tidò náká nzá ndirè nga ndi rãràdù atdí dhu mà nábà Ádrùngbãle Kàgàwà-fó, ⁸ ndi ale-tidò ní pbìndà irèta-ònga úndò ndi ale, ndirò ùgèrě tí arí ndùgèrě pbìndà mùtso ò ale nídhunĩ.

Năkùtále mà ònzitále mà nà nàndà dhu

⁹ Năkù tí ndi nòtù àlě t'ádòná mùkrìstò náká ndi'ì dhèdhe nà, Kàgàwà idzĩ ndi orú nídhunĩ. ¹⁰ Ndirò, ònzitále tí ndi nòtù àlě t'ádòná mùkrìstò náká ndi'ì dhèdhe nà, Kàgàwà ifo ndi obvò nídhunĩ. Obhó tí, ònzitále rãdù ùda akye tí àdhàdhì irí ò itsu-opfò náarúda akye tí dhu bhěyi. ¹¹ Adyifò náarí ndìto, ndàdù itsu itdyu, ndi itsu-opfò rãdù 'àwà obvò, fiyó aya rãdù ìku. Ndi dhu bhěyi tí ní ndi, ònzitále rãdù àrà òvè yà bilinganà ndi ndarónzina pbìndà kasu úmbè ndi rórò.

¹² Hirò nónzì ale ní, umvúta-dzi òndù arí p̀b̀ìndà a'uta ǒ ale. Obhó tí, ndi umvútá lèma ndi ndònzì dhu-dzidǒ, ndi ale abáya yà Kàgàwà akò f̀indá làkà ndi nózè ale tò dhòdhóhóngà tó ípìrǒngà tó mùkàkú.

Inzì Kàgàwà arí atdí ale mà nábhǔ r̀ònzì nzéere dhu dhu
(Yǒb 29.12-13; Màt 7.21-27; Gàl 6.7-10; 1Pé 2.1-2)

¹³ Nzéere dhu-atdyú òho rí ndòzì ale nákà nzá ndàti: Kàgàwà r̀arí ndi ndi nábhu ndònzì nzéere dhu. Obhó tí, Kàgàwà arí nzì nzéere dhu ònzì. Ndirò, k̀arí nzì atdí ale mà nábhǔ r̀ònzì nzéere dhu. ¹⁴ Ingbàtí ìli ndi ale mà nábhǔ arí r̀ònzì nzéere dhu dhu ní, yà ndi ale nyú rí atdyúna òho ndònzì nzéere dhu. Ndi nzéere dhu náarí k̀idha, ndádù ǒtsinà. ¹⁵ Ní, ndi nzéere dhu-atdyú òho ka kí dhu náapé ndisè, náaródhina dhu ní nzéenga. Ndirò, nzéenga náapé ǒtro, náaródhina dhu ní ǒve.

¹⁶ Yà atdíǒ ma mózè nyí r̀ò àbanǎnzó, nyí nyákà nzá nyǎbhu nyí k̀utrà nyí! ¹⁷ Àlè r̀ǒ arí ndònzì ídzì dhu k̀óró, àlè arí àbàna àkàkà atdíǒ k̀óró perè-tidò màna náaríwu ǒr̀ù-akpà ò r̀ò. Í dhu náaríwu yà ǒr̀ù-akpà-nyí r̀ǒ arí inga náwù k̀óró dhu nanzì Àba Kàgàwà bhà r̀ò. Ndi Kàgàwà ní ìnzì arí ndùwǔ, ndirò ìnzì arí ndùgèrè ndùbhà nyí ìnò ǒ ì dhu-tsí bhèyi ale. ¹⁸ Ndi nyú ndi ndòzè ka dhu bhèyi, k̀ibho ípìrǒngà-ǒwútá àlè tò, p̀b̀ìndà obhóngà tó ǒte-otù ǒ, ndíni àlè koko tí wemberè tó ngari ǒ yà ndi ndanzì k̀óró dhu-tsí nzínzì ǒ.

Kàgàwà bhà Ɔte àkǎ kirì, kadù kùnò dhu ònzì dhu
(Yùw 3.27)

¹⁹ Yà atdíđǎ ma mózè nyǎ rò àbanǎnzó, nyǎrè yàrí Ɔte: ìngbàtí ìli ndì ale mà nákǎ ndì'ì isó rádù dhu ìrì ale tí, ìnzǎ rádù Ɔte òrì isó tí ale tí, ndìrò ìnzǎ arákǎ akye ale tí. ²⁰ Obhó tí, akye arákǎ ale náarí nzǎ obhónánga tó dhu ònzì Kàgàwà-ònzì. ²¹ Wò dhu-okú dò rò ní ndì, nyǎ nyákǎ nyǎwà òtòtì dhu kóró itse nyukutsì rò, fùkú nzére mǎtso, yà isě tí arí ndìsě nyukutsì mǎnà. Nyǎ nyákǎ nyákǎ yà nyukutsì ka kózò Ɔte yorowà ǎ. Ndi Ɔte ní yà nyǎgu rádù Ɔte. ²² Nyǎ nyákǎ nzá nyǎ'ì bǎya nǎ tí arí Kàgàwà bhà Ɔte ìrì ale tí, pbétù nyǎ nyákǎ nyǎ'ì ndì Ɔte ùnò dhu ònzì arí ale tí, ìnzǎ dhu ì'ì tí nyǎ nyǎ nyǎtrǎ nyǎ-tírò dhu tí. ²³ Obhó tí, fíndà ka kúnona Kàgàwà bhà Ɔte kèlě ìrì arí, ìnzǎ ndì ndì ndì Ɔte ùnò dhu ònzì rórò ale, nǎli ndì yà ndì ka kadhìnà nyǎna-wòyǎ àndà rí ndìtírò kiyó ǎ ale bhěyi. ²⁴ Nyǎna-wòyǎ ndì ndàndà ndàdù àrà dhu-dzidǎ, kà rádù àdzo ányǎrǎ rò tí nyǎna-wòyǎ ì'ìnà tí dhu rǎ rò. ²⁵ Pbétù, atdyúna nyú nà arí Kàgàwà bhà uyátá-ònga àndà ndìní ndì nduni tí ale náso Kàgàwà rádù kà rǎnzina kóró dhu ǎ. Ndi uyátá ní àkǎkǎ atdíđǎ uyátá, ndìrò ìndrǎ àbhù rí rǎfù Kàgàwà ìnzá ka kùtu ndì ùtǎ tí rórò uyátá. Kàkǎ ndàpbǎ ndì ndì uyátá t'ífuta rǎ, ndàrà kùnò dhu ònzì rǎ mběyi ndìtò. Kàkǎ nzá ndàrà kǎrì rǎ ìrì tí, rádù àdzo òna nǎ rò.

²⁶ Ndi ale apé ndòzù àkǎkǎ dhu bhěyi ndì ndarí Kàgàwà ùlě dhu tí, pbétù ìnzǎ ndàdù tsùna òdò, ní ndì ale ní ndìtírò rí ndùtrǎ, ndìrò kǎrì Kàgàwà

ùlě nǐ ulétá ní kòkórò dhu. ²⁷ Àba Kàgàwà rǎdù òzùnà àkàkǎ dhu bhěyi ndirò ìmbǎ afátá na arí ndùlě dhu tí ale ní, yà ìzǔ-nzo mà abvo-ayí màná dzùnà ònzi arí fíyó àpbè ǒ, ndàdù ndòdò kà-nyìkpó ǒ ótì yà adzi ǒ kóró dhu rǎ rò ale.

2

Inzá dhu àkǎ kí'ì indrǔ-ǒnga t'òvòta tó ale-afí nà dhu

(Law 19.15; Zàb 82.1-4)

¹ Àbanǎnzó, àdhàdhì yà nyǐ nyá'ù ilèta nà àkǎ àlě tó Ádrùngbǎle Yěsù Krístò dhu bhěyi, nyǐ nyàkǎ nzá nyǐ'ì indrǔ-ǒnga t'òvòta tó ale-afí nà.

² Atdí ófò ní yàri: Nyìrè pé dhu, ònzi tó atdí ale, yà orò tó petè mà idzi mùdzarù màná nùfǒ róná ritsù wà nyǐ nyùndu nyǐ òná idza ò, wò dhu-dzidǒ, ndì nùfa mberù-fí nùfǒ róná nǎkùtále rǎdù itsù átò ànyì-dza. ³ Ní, nyǐ nyárí ifuta àbhǔ atdíǒ wò mběyi ndì nùfǒ ale tò, nyǐtè àyàya ngari fíndà nyǎti: «Ádǐ iró yà idzi ngari ǒ.»

Pbétù, nyǐ nyaràdù àtìná wò nǎkùtále nǐ: «Ínyi! Ídè uró, ndirò ngǎtsi nǐ, ádǐ iró obvò màtí, yà pfǒdu ma mùli ró.» ⁴ Ní, wò dhu ìtè tí nzá dhu nyǐ rarí indrǔ-ǒnga òvò, ndirò ndì dhu bhěyi nyǐ nyónzina dhu ǒ, nyǎnda arí dhu rǎrǐ fùkú nzére irèta?

⁵ Yà atdíǒ ma mózè nyǐ rò àbanǎnzó, nyǐri dhu! Kàgàwà náavò tí nzá nǎkùtále yà adzi ǒ, ndínǐ okoya tí ònzitále tí a'uta ǒ, 'adù òko yà ndì nózè ale tò Kàgàwà akò fíndá làkǎ Idzi-kàmǎ tí?

⁶ Pbétù nyǐ, nyǐ nyárí nǎkùtále-itsì ònzi, nyǎdù àmbe ònzitále ifu dǒ! Ní tí obhó ì ònzitále ì

rùkú arávu, 'àdù àmbe nyòbhù dǒ dhùwanì ǒ?
 7 Ndirò, tí obhó abádí i yà pbàkrístò tí ka karí
 nyũnzì nǎ dùkú arí'ì ídzi ѡѡ nǎ arí dhu ùno
 nzére?

8 Ilǎ Andítá rǎ dhu ѡѡ ndàti: «Nyi nyàkǎ
 nyoze odhìnu àdhàdhì nyi nyú nyi nyóze nyi
 nyi-tírò dhu bhěyi*.» Wòrí ní ndi òrù-akpà ǒ
 Idzi tó Hyátá. Ní, nyǎ nyapé ndi Hyátá ifǔ, ní
 nyǎ nyònzì wà ídzi dhu. 9 Pbétù, nyǎ nyapé dhu
 ònzì ìndrǔ-ǒnga t'òvòta nà, ní nyǎ nyònzì wà
 nzérenga Hyátá nyǎ nyàkò dhu-okú dǒ rò. Ní
 ndi Hyátá rǎdù anya ǒtdì dùkú. 10 Obhó tí, ndi
 ale apé kóró Hyátá ifǔ, pbétù ndàdù atdí Hyátá
 kèlě nùkò i Hyátá nzínzì ǒ, ní ndi ale ùkò wà
 kóró Hyátá. 11 Obhó tí, Kàgàwà rǎtina: «Dhu
 àkǎ nzá nyònzì m̀nyòni.» Ní kàti wà átò: «Dhu
 àkǎ nzá nyohò abvo.» Nírò, dhu apé ì'ì inzà nyi
 nyònzì m̀nyòni dhu tí, pbétù nyadù abvo òhò,
 ní nyi nyàkò wà Hyátá. 12 Nírò, nyǎ nyàkǎ nyòwù
 òte rǒ, nyǎdù dhu ònzì àdhàdhì ànyàya Kàgàwà
 unoyà ale bhěyi. Ndi anya kũnoya ròfò ndi yà
 ìndrǔ àbhǔ rí rífù ndi inzà ka kùtu ndi ùtǔ tí rórò
 uyátá nónzì ka dhu bhěyi. 13 Obhó tí, izu àbà arí
 ngǔkpà ale dǒ ale rǎ nǎ àdù ànyàna ùno Kàgàwà
 rǎ dhu-òdò ònzì. Pbétù, Kàgàwà náabàya nǎ izu
 yà ìnzì arí izu àbà ngǔkpà ale dǒ ale dǒ.

A'uta mà kàsǔna mànà
(Yòb 31.16-22; Gàl 5.6; Èbr 11.17,19,31)

14 Àbanǎnzò, atdí ale rǎ'ì ìnè ndàti: «Ma má'ù
 wà Kàgàwà,» pbétù, ìnzì ndàdù ndi a'uta ìtè
 pbìndà ídzi dhu ònzì ndi ndí ìndrǔ tò dhu-otù

* 2:8 2.8 Law 19.18

ǒ. Ní ndi dhu tó m̀̀gàsù ní àdhu? A'uta tí àdù ndi ale ìgu ìgũ wòrí ófò ǒ? ¹⁵ Nyìrè pé dhu atdí adòkũ mà, ndirò ngãtsi nĩ, atdí awèkũ mà r̀̀rĩ'ì mbã m̀̀dzarù nà, ndirò ngãtsi nĩ, kà r̀̀rĩ'ì mbã bilínganà ndi ndóngo ònyùnà ònyù nà. ¹⁶ Ní, atdí nzínzìkũ ǒ ale apé àdù àtìnà kà nĩ: «Árà mbèyi, óvo kàzũ, nyadù dhu ònyù nyalè nĩ,» pbétù ìnzì ndàdù ka dzùnà nónzì atdí dhu nĩ màtí, ní ndi dhu tó m̀̀gàsù nádù ì'ì àdhu? ¹⁷ Ní a'uta tò, kà r̀̀rĩ'ì ndi dhu bhèyi tí átò. A'uta kèlě nà ka kí'ì v̄ina dǒ rò, ìnzì kadù àmbè ídzì dhu ònzì dǒ ìndrũ tò dhu ní iwà óvè atdí dǒ a'uta nà ka kí'ì dhu.

¹⁸ Pbétù, ìndrũ r̀̀rĩ'ì ìnè ndàti: «Ìnyi, nyi nyí'ì a'uta nà, ndirò ima, ma m̀̀rĩ ídzì dhu ònzì ìndrũ tò.» Ní, ma m̀̀dù dhu àdu kà tò, matì: «Ítè pé yà ìnzì nyi nyarí ídzì dhu ònzì nĩ ìndrũ tò pbùkù a'uta idù. Ní ima, ma mí dhu ìtè ìndù yà ma marónzina ìndrũ tò ídzì dhu-otù ǒ, ìnè ma r̀̀rĩ'ì a'uta nà.» ¹⁹ Nyi nyá'ù tí nzá dhu, Kàgàwà rarí'ì atdí tí? Ní wòrí ní ídzì dhu! Pbétù, nyi nyàkã nyuni dhu pfòmvo nyú mà rá'ù wà ka átò, ngbõya ràdù àmbè ìvĩ nyú ìvi dǒ odo nĩ. ²⁰ Ìnyi ní m̀̀dhomà! Nyi nyòzè tí wà nyuni dhu ìnzì ka kí Kàgàwà ózè ídzì dhu ònzì r̀̀ró ka kí'ì a'uta nà dhu r̀̀rĩ kòkórò dhu? ²¹ Kàgàwà azù tí nzá àlě t'ábhunà Àbràhamù obhónángatále tí, yà k̄iyi idhùnà Ìsakà ndàbhũ ràyi màzàbahù dǒ, ndínĩ ndubì tí perè tí Kàgàwà tò dhu-okú dǒ rò? ²² Nírò, nyi nyàla wà dhu kàbhà a'uta mà ranzì kasũ atdíkpá kãnzì ídzì dhu mànà. Ndirò, ndi kãnzì ídzì dhu abhù kàbhà a'uta r̀̀rĩ'ì àkàkã a'uta tí. ²³ Ndi dhu bhèyi ní ndi, yà Andítá

rõvona dhu náadù àkă. Ndi Andítá rătina: «Àbràhamù náa' u Kàgàwà, Kàgàwà ràdù ndòzù obhónángatále tí*.» Ndirò, Kàgàwà adù kànzì pbìndà olo tí. ²⁴ Nírò, nyĩ nyàla wà dhu Kàgàwà rarí ìndrũ òzù obhónángatále tí ndì ndózè ídzi dhu ònzì ndì ale rĩ dhu-otù ǒ, ìnzì ní ndì ale bhà a'uta-otù ǒ tí.

²⁵ Ndi dhu i'ì ndì dhu bhěyi tí átò Ràhabà tí kátina m̀nyòni-àyi tò. Kàgàwà azù ka obhónángatále tí yà kãnzì ídzi dhu ndàko abhábho pbì idzá, ndàdù àbhunà ròtsè vurò otu ònă dhu-okú dò rò*. ²⁶ Obhó tí, àdhàdhì yà ìmbă ale-ihè rĩ'ì ònà ale-ngbò narí iwà óvè ale-ngbò dhu bhěyi, yà ìnzì ka karí ídzi dhu ònzì nĩ ìndrũ tò a'uta ní iwà óvè a'uta.

3

Ale-idà-dò àkă kòdò mběyi dhu

(Mbà 10.10; Măt 12.33-37; 13.3; Ròm 3.13-14)

¹ Àbanĩnzó, nyĩ nyàkă nzá nyĩ'ì ibí rò kànìsà ǒ màlímó tí. Obhó tí, nyĩ nyúni wà dhu mběyi nyú, mă màlímó tíró, Kàgàwà runoya ànyăka òrù nà atdíđò ròsè ngũkpà ale dònă òtėka-okú dò rò. ² Àlě'ì kóró, àlě karí dhu ùfă abho nyú àlě-òtė ǒ. Ìnzì arí dhu àfă òtėna ǒ ale ní ndì àkăkă ale tí ka kádù òzùna ale. Ndirò ndì ale ní ìnè rĩ'ì ndòdò kóró ngbõna ìnzì ròtsù nzérenga ò ale. ³ Kìdìyì pé m̀hàgù tò ófò. Àlě kapé s̀ma-dyĩ-ngba ùsò imbi nĩ kà-tsù rǒ ndínì àlě kòzè dhu nonzi tí, ní ndì dhu arí kóró kà-ngbùlũ nábhũ

* 2:23 2.23 Opt 15.6 * 2:25 2.25 Yàk 2.1-24

àlě rùndà átò. ⁴ Nyàndà pé idha dǒ arúbhi bàtó átò. Ndi bàtó rǐ ìmbǎ ì'ì inè ádrùngbǎ màtí, òpili rópili ɔbì nyú nà awe ràdù àmbé idzinà dǒ, ní kà-rǒ ka kósò idha-tsi ákě itsu-afǎ-ngba kèlě rǎdù kàbhù ùndana rí ale ràrà dònà atdya rǒ ràrà ndì ndòzè ì. ⁵ Ní ndi dhu bhěyi tí, ale-idà ní ale-ngbò rǒ ákě dhú-ngba nyú, pbétù, kǎràdù ndòyò ndì ndònzì ádròdrǒ dhu nyú-okú dò rò.

Nyàndà pé, ákě kàzú-ngba rǎdù ádrùngbǎ ìrì-yà-ba nyú nóbì! ⁶ Ndirò, dhu rǐ'ì ndi dhu bhěyi tí yà àlě-idà-dò rǒrìna ɔte tò. Ndi ɔte rǐ'ì inè ndùbì nga àdhàdhì kàzù arí nga ùbì dhu bhěyi. Obhó tí, àlě-idà-dò rǐ'ì inè ndònzì kóró nzére dhu-tidò ròsè àlě-ngbò rǒ ngǔkpà ngarí-nzo dònǎ. Ní àlě-idà-dò rǒrìna nzére ɔte náarírà pǎmvo Sitanì bhà rò, ndirò kǎrì àlě tó ìpìrǒnga ìnzǎ. ⁷ Ìndrù rǐ'ì inè ndivù kóró ìzǎ-tidò rǒngò dhu ònzì ndì ndòzè dhu bhěyi. Obhó tí kǎrì ìrì ǒ ìzǎ-tidò mà, àrè-tidò mà, òya dǒ arí 'àdha ìzǎ-tidò mà, ndirò idha ǒ aróko ìzǎ-tidò mà nà kóró nívù ìvù. ⁸ Pbétù, idàna ìvu rádù atdí ale mà rǐ'ì mbǎ. Obhó tí, ale-idà ní ìnzì arí ndìngyě nzére dhu t'únɔta nǐ dhu, ndirò àlè tí àlè ìndrù òhò rádù itsu nǐ dhu. ⁹ Àlě-idà nǐ àlě karì Ádrùngbǎle àlě t'Ábanà Kàgàwà nílè, ndirò àlě-idà nǐ tí, àlě karádù yà wòyǒna nyú rǒ kǎbhòlò ale nófù. ¹⁰ Asota tó ɔte mà ofúngá tó ɔte mà nà náarúvò atdí ale-lí'ò rò tí. Àbanǎnzó, wòrì dhu àkànà nzá ndì'ì wò dhu bhěyi. ¹¹ Òvǒvù idha mà, ìnzá óvù idha mà nà tí àdù ùvò ùvò atdí idha-bhu ò rò tí? Ìnzì akekpa màtí! ¹² Àbanǎnzó, mùtinì-kpǒ ì'ǒ arí itsu tí àdù mìzèyitunì-kpǒ ì'ǒ ì'ǒ? Ndirò ngǎtsi nǐ vǐnyò-kpa tí àdù mùtinì-kpǒ

ì'ò ì'ò? Inzĩ akekpá màtí! Ndi dhu bhěyi tí, inzá óvù idha náaráhụ ònà rò idha-dòti ní rĩ nzĩ àdù òvòvù idha nípfò.

Dhu àkǎ kí'ì òrù-akpà ò rò ìrà dhu-ǒnga t'óvòta tó irèta nà dhu
(Ròm 14.19; 1Kò 3.3; Èfè 4.1-3; Fìl 2.3; 1Pé 3.4)

¹³ Dhu-ǒnga t'óvòta tó irèta mà, inga t'únita mànà nà arí'ì atdí ale mà tí'ì inè nzínzikụ ǒ? Ndi ale-tidò ní'ì rò, dhu àkǎ kà ritè ndi dhu-ǒnga t'óvòta tó pbìndà irèta pbìndà ídzì mètso mà, pbìndà ìyònga mànà-otù ǒ. ¹⁴ Pbétù, nyĩ nyapé ì'ì atdíđ ọgye adha tó afíkụ nà, ndirò anya tó afíkụ nà nzínzikụ ǒ, ní nyĩ nyàkǎ nzá nyídzĩ nyĩ, nyòzù nyĩ dhu-ǒnga t'óvòta núni ale tí. Ndi dhu bhěyi nyĩ nyí dhu ònzi dhu rǎdù nyǎbhụ nyí'ì tìtòtǎle tí. ¹⁵ Wòrí dhu-ǒnga t'óvòta tó irèta-tidò ní nzĩ òrù-akpà ò rò ìrà irèta-tidò, pbétù ka ní yà adzi ǒ irèta-tidò. Ka ní ìndrù tó ófò tó irèta, ndirò ka ní nzéere-alafí bhà ófò tó irèta. ¹⁶ Obhó tí, adha tó ale-afí mà anya tó ale-afí mànà rí'ì ró rǎdù ì'ì dhu ní pbàdzangà tí ka kí dhu ònzi dhu mà, kóró nzéere dhu-tidò mànà. ¹⁷ Pbétù, òrù-akpà ò rò ìrà dhu-ǒnga t'óvòta tó irèta-tidò nà arí'ì ale ní dònà-kpa ò rò Kàgàwà-nyìkpó ǒ ìlǎ ale. Ndi ale ní màràngà ìbho arí ìndrù nzínzi ǒ ale, ìyònga t'ále, ndirò, ngùkpà ale rùnona dhu nózè ndìfu ale. Ndi ale ní àlè tí àlè izụ àbà ka kí ìndrù dǒ nĩ ale-afí mà, ídzì dhu ònzi ka kí abádhí tò nĩ ale-afí mànà nĩ ale. Ndirò ka ní ìnzĩ arí ìndrù-ǒnga òvò, ìnzĩ ndàdù ìndrù ẹtra ale. ¹⁸ Ị aróko atdíkpá mànà ale àbhù arí ròkò màràngà ǒ ale, náarózòna dhu ní màràngà. Ní itse tí abádhí

arádù ògùnà dhu ní obhónánga tó dhu ònzi i ale rí dhu.

4

Inzá dhu àkǎ kozè yà adzi ǒ dhu-tsí dhu

(Law 19.16; Zàb 66.18; Luk 18.13-14; 1Tì 2.8; 1Yù 2.15-17)

¹ Yà nzínzìkù ǒ arí'ì angburuta mà anya mànà náarúvò àdhà rò? Abádhí náatí nzǐ ùvò yà nyí atdyúya òho dhu-tsí, yà nyukutsinǎ rò arí anya ònzi nzínzìya ǒ ò rò? ² Nyí nyarí dhu-atdyú òho nyǎbà, pbétù ìnzǐ nyǎdù i dhu nábà. Nyí nyarí'ì adha tó ale-afí na nyǎdù nyǎpà nyòkyè abvo, pbétù ìnzǐ nyǎdù atdí dhu mà nábà. Nyí nyarí anya ònzi nzínzìkù ǒ, nyǎdù àmbe àngburu dǒ. Nyí nyarí nzǐ nyí nyí atdyúna òho dhu àbà, ìnzǐ nyí nyarí ndi dhu ònzi Kàgàwà-fó dhu-okú dò rò. ³ Dhu nyí nyònzì Kàgàwà-fó rò, nyí nyarí nzǐ àdù ndi dhu àbà, nzére nyí nyarí ndi dhu ònzi dhu-okú dò rò. Kà-tì ní, nyí nyarí dhu ònzi ndínǐ nyí nyabá tí idhèkù ikǎ rí nyí-tírò nzére dhu kèlè. ⁴ Nyí, nyí ní ìnzǐ arí 'òdo Kàgàwà tò ale! Nyí nyúni tí nzá dhu, yà adzi ǒ dhu-tsí òzè ka kí dhu rǎrǐ Kàgàwà òndrò ka kí dhu? Nírò, yà adzi ǒ dhu-tsí ná'u rí ndòzè ale ní iwà ndi nùgèrè ndítírò ndòngò Kàgàwà rǒ òmvù tí ale. ⁵ Nyí nyìrè tí nga kòkórò Ìlǐlǎ Andítá rarátina: Kàgàwà ózè dhu rǎrǐ àlè rùbho àlè fíndà tí atdíró, yà àlè-nyutsi ongó tí àdi ndi ndili pbìndà Ìlǐlǎ-Alafí-okú dò rò*? ⁶ Kàgàwà arí ìbhona àlè tò ní ádrùngbǎ

* **4:5** 4.5 Iró rí'ì dhu ka kidyì òyà rò ní Tòr 4.24 mà Ǫpt 6.3 mànà.

ídzinga nyú. Ndi dhu okú dò rò nga ní ndi Ìlǎ Andítá arátina: «Kàgàwà arí ndúgye yà 'idzi arí itírò ale nà, pbétù kàradù pbìndà ídzinga itè yorowà nà aróko ale tò*.» ⁷ Nírò, nyí nyàkǎ nyírì Kàgàwà-tsǔ dhu. Ndirò, nyí nyàkǎ nyòdì pfòku Pfòmvo-ònzǐ, ní kà rǎdù òku tí òku tsùkú rò. ⁸ Nyí nyàkǎ nyǐngò Kàgàwà-tí'ò, ní kà rǎdù ìngo tikú ò. Nyí nzérenгатáǎ, yà fíyó irèta-ònga úndò ndì ale tírò, nyí nyàkǎ nyú'o otsúku mà afíku màná rǐlǎ! ⁹ Nyí nyàkǎ nyǔni nyí nyí'ì òná fùkú nzérenга-okú dò rò àpbè! Nyí nyàkǎ nyòkò izùku ò, nyǎdù òko nyìku-dha ò! Fùkú ugbótá nákǎ ndùgèrè ndì ndòngò odzi tí, fùkú dhèdhe rǎdù ndùgèrè ndòngò izu tí! ¹⁰ Nyí nyàkǎ nyífo nyí nyí-tírò obvò Ádrùngbǎle Kàgàwà-ònzǐ, ní kà rǎdù nyídzi orú.

Inzá dhu àkǎ katì ale t'òdhìnà nzére ale tí dhu (Mbà 27.1; Luk 12.16-20)

¹¹ Àbanǐnzó, nyí nyàkǎ nzá nyòtè nzére nyí nǐ nzínzìku ò. Odhìnà nǐ róte nzére ale, ndirò ngǎtsi nǐ odhìnà àtì rí nzére ale tí ale, nóte wà nzére yà àzè dǒ róte uyátá nǐ, ndirò kàtì wà ndi uyátá nzére uyátá tí*. Ní ndi dhu bhěyi nyí nyònzì dhu rò, inyi ní nzǐ uyátá ifǔ arí ale, pbétù inyi ní ndi uyátá àtì arí nzére uyátá tí ale. ¹² Kàgàwà kèlè atdíró ní ndi Uyátá idì arí ale, ndirò ka atdíró ní ndi ìndrǔ àtì rǎdù ídzi ale tí ndirò nzére ale tí. Ndirò ka kèlè atdíró ní ndi ìndrǔ ìgu rǎdù, ndirò ìndrǔ òhò rǎdù ale. Nírò inyi, yà odhìnù àtì nyí nyarí nzére ale tí rò, nyí nyarí nyozù àdhi tí?

* 4:6 4.6 Mbà 3.34 * 4:11 4.11 2.8

Inzá dhu àkǎ kidzǎ ale ale-tírò ka kòzè kònzì dhu ùdhě ka kí rò dhu

¹³ Nyìri yà ma múnóna dhu kòmbí, nyǐ yà nyǐ nyarátina: «Indo, ndirò ngǎtsi nǐ tsútsǎ, mǎ mowuna atdí kigò ò. Ní mǎ móko ányì ràrà àhù atdí ato nyú tí. Mǎ mí mùtùruzì ònzì, mǎdù màgòwè† àbà ònà rò.» ¹⁴ Nyǐ, nyǐ nyùnì nzá ìngbà dhu bhěyi màtí fùkú ípìrǒnga ní'ina tsútsǎ dhu! Obhó tí, nyǐ nyí'ì àdhàdhi òtò rótò idha-ihè bhěyi, yà ákě kàsùmì kèlě tí arí ndàlǎ, ndàdù àwí ale-nyìkpó ǒ rò. ¹⁵ Nyǐ nyàkǎnà nyǎti: «Ádrùngbǎle òzè ka nǐ, mǎ mí'ina inè ípìrǒrò nga nà. Ní mǎ mònzina yàrí dhu, mǎdù ndǎgà-tsí nónzì.» ¹⁶ Pbéù, nyǐ nyáróko nyǎmbe nyǐdzi dǒ ìdzǐ tí, nyǐ nyòzè nyǒnzì dhu ùdhě nyǐ nyí rò. Ní kóró kòrí idzítá-tidò ní nzére. ¹⁷ Nyǐ nyàkǎ nyùnì dhu ní, ìdzinga t'ónzita núni ale rapé nzǐ ndì ìdzinga ònzì, ní ndi ale rònzì wà nzérenga.

5

Ònzítále-nyìkpó itdyǔ ka kí dhu

(Yǒb 20.5; Àmò 5.11-12; Mál 3.5)

¹ Nyǐ ònzítálě, nyìri yà ma múnóna kòmbí fùkù dhu! Nyǐ nyàkǎ nyǒdzì, nyǎmbe nyǎhù dǒ izu nǐ, dükù rírá àpbè-okú dò rò. ² Fùkú ongyéngá nómò wà, ndirò rùkú mùdzarù kereze nónyù wà. ³ Fùkú ɔrò mà fùkú fùrangà mànà kengezé ònyù wà. Ndi kengezé ní ndi nyǐ nobhuya, wò nyǐ nyarí kóró dhu-tsí-tsù ùndù fùkù tí rò.

† 4:13 4.13 Màgòwè ní mùtùruzì ka kònzì rò arí ndisě dhu ka kòdzì róná dhu-bvù dǒ dhu.

Nyĩ nyúndu i ongyéngá-tsù kòkórò. Ní àdhàdhì kéngezé mà kàzũ mànà náarí dhu ìnzǎ dhu bhěyi, Kàgàwà níitdiya ànyǎkũ obi nyú nà yà adzi ǒ kóró dhu-tsù rĩ ndòdì nínganí. ⁴ Kòñĩ, nyĩ nyúvǒ nyĩ ìnzĩ nyũbho yà fùkú ɔnzi-bvũ-abábá ǒ kasũ nónzì kasutále tó màkimbà. Ní, abádhí rĩ 'ùhũ dhu mà, abádhí rũkũ dhu mànà nàrà wà ɔtsi yà kóró dhu dǒ arí'ì ádrùngbǎnga tó obi nà Ádrùngbǎle Kàgàwà-bì ɔ! ⁵ Yà adzi ǒ, nyĩ nyávu nyǒngò òko ònzi ǒ, ndirò nyĩ nyábhũ yà adzi ǒ dhèdhe ràtdũ afíkũ. Nyĩ nyóngù nyĩ, nyũyɔ ìnzá nyĩ nyùni Kàgàwà rɔtdíya ɔtdì ànyǎkũ atdíku dhu rórò, àdhàdhì yà ìnzá ùni ì àze ka kí atdíku dhu rórò róko ìzǎ bhěyi. ⁶ Nyĩ nyábhũ obhónánga ɔnzi arí ale-ànyǎ kitdì, nyádù àbhunà kòkyè. I ale í'ì mbǎ nyĩ mànà ì ì àgò nĩ obi nà.

*Dhu àkǎ kondù dhu-dzi ràrà àhũ Ádrùngbǎle
Yèsù rĩngo dhu ɔ dhu*

(Mát 5.33-37; Èbr 6.12; 10.35-37; Yàk 1.12)

⁷ Nírò àbanñzó, nyĩ nyákǎ nyǒndù dhu-dzi, ràrà àhũ Ádrùngbǎle Yèsù rĩngo dhu ɔ. Nyàndà pé ìngbà dhu bhěyi màtí inga òbhì rí ale náarí inga ǒ dhu náaraya ɔ'ò dhu ɔdɔ dhu. Ndi dhu ɔ'ò dhu rǎdù ì'ì ádrùngbǎ mùgàsù tí kà tò. Kà rĩ dhu-dzi òndù ràrà àhũ wemberè tó igye mà, kà rĩku dóná rò igye mànà nóowuya ìkǒ dhu ɔ. ⁸ Ní nyĩ mà átò, nyǒndù dhu-dzi nyábhũ afíkũ rì'ì obi nà, Ádrùngbǎle Yèsù rĩngo dhu rĩ'ì ìkyèrǒ dhu-okú dò rò.

9 Àbanñzó, nyí nyàkă nzá nyămbe nyũhu dǒ nyí nǐ nzínzìkũ ǒ, akye Ádrùngbăle Yësù arana ànyăkũ ìtdì nǐ. Nyàndà pé, kònnǐ kídè wà tsàtsùnă ànyăkũ ndì nditdì tí! 10 Àbanñzó, nyirè pé kăkà Ádrùngbăle Kàgàwà-ɔvò rǒ owúnà dhu ɔvò rǒ ìndrũ tò pbànábí náanzì dhu. Abádhí andù dhu-dzi àpbè ǒ. Ní, nyí nyàkă nyòdyì abádhí tó ɔfò. 11 Àlě kárí i ale ànzi hirò nónzì ale tí, abádhí andù dhu-dzi dhu-okú dò rò. Nyí nyírì wà Yǒbù tí kátina ale andù àpbè-dzi tí dhu tó màkũrù. Ndirò nyí nyírì wà ìngbà dhu bhěyi màtí Ádrùngbăle Kàgàwà adù àrà dhu ɔnzì kà tò olùnă rò dhu. Obhó tí, ndi Ádrùngbăle ní àlè tí àlè izu tó afina mà, ídzìnga mànà nǐ ale.

12 Pbétù àbanñzó, ádrùngbă dhu tí nyí nyàkă nzá nyòtsò dhu ɔrù-akpà-ɔvò rǒ màtí, yà adzi-ɔvò rǒ màtí, ndirò ìngbàtí ìlì ndì dhu t'ótsota tó ngătsi ɔfò ǒ màtí. Obhó dhu tí rí'ì dhu nákă nyătì obhó dhu tí. Ndirò, ìnzì ní obhó dhu tí rí'ì dhu nákă nyătì ìnzì ní obhó dhu tí, akye Kàgàwà arana ànyăkũ ìtdì nǐ.

Andi nà ale dǒ dhu àkă kitsò ale dhu

13 Àpbè ǒ rí'ì atdí ale mà t'í'ì inè nzínzìkũ ǒ? Ndi ale àkă ndìtsò ndì Kàgàwà rǒ. Ndirò ngătsi nǐ, dhèdhe ǒ rí'ì atdí ale mà t'í'ì inè nzínzìkũ ǒ? Ndi ale àkă ndùyù ifuta tó adyi. 14 Andi nà rí'ì atdí ale mà tí ì'ì inè nzínzìkũ ǒ? Ndi ale àkă ndùnzi kànìsà ǒ pbàkũrù, ndínnǐ adù tí 'ìtsò dòná, 'àdù ndùtri akye nǐ Ádrùngbăle Yësù-ɔvò rǒ. 15 Abádhí ìtsò ì a'uta nyú nà dhu rādù ndi ale nábhu rògù, ndi Ádrùngbăle rādù

kà dzùnà ònzì rìvà ndì tdítdǒ. Ndirò, dhu apé ì'ì ndi ale ónzì nzéřenga dhu tí, ní Ádrùngbále rǎdù ndi nzéřenga núbà ùbà kà tò. ¹⁶ Ní, nyǎ nyàkǎ nyǒwù fùkù nzéřenga òvò rǒ křangba fùkù nzínzìkù ǒ, nyǎdù òwu nyǐtsò rǒ dükú, ndínǐ nyǐ nyadù tí ùgù. Obhónángatále bhà itsòta náarí kasu ònzì ádrùngbǎ obi nyú nà. ¹⁷ Nabì Èliyà ní'ì àlě'ì bhěyi ale kèlě. Ní, kǐtsò ndì atdyúna nyú nà ìnzǐ igye níikó tí. Ní, igye agyè nzá yà adzi ǒ, ràrà àhù ìbhù ato dóná azà àbǐ nà tí. ¹⁸ Wò dhu-dzidǒ, kǎdù ndìtsò tdítdǒ. Ní, igye adù ìkǒ òrù-akpà ò rò, yà adzi rǎdù ònyù ì'ò.

Àwǎwǐ ndàrà itse obhónga rǒ rò ale nádǔ ka kǐ obhónga tó otu ò dhu

¹⁹ Àbanǐnzó, atdí nzínzìkù ǒ ale rǐ'ì ìnè ndàwǐ, ndàrà itse obhónga rǒ rò, ngǎtsi ale rǎdù kàbhù rǎdu ndì obhónga tó otu ò. ²⁰ Ní nyǐ nyàkǎ nyǔni dhu, wò ndi nzéřengatále dzùnà nònzì rǎdu ndì awítá tó otu ò rò ale, rìgǔ wà ndi ale bhà ípìrǒnga ove ǒ rò, ndirò Kàgàwà rùbà wà ndi ale bhà ábhǒ nzéřenga-íyà.

Ungbòta-Ɔwátá Tó Bhǔkù

Ndrǔna: Ungbòta-Ɔwátá Tó Bhǔkù New Testament

copyright © 2015 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ndrǔna (Ngit)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

abb6c630-aaf1-5647-8172-605215e8fe12